

[Arvutimaailm 9/01](#)

23 aastat tagasi Autor: [AM](#)

Riik

[Realse elu peegeldus Internetis](#)

Jaan Vare

Terror on olnud meie ümber juba väga pikka aega ja muutunud mõneti isegi igapäevaseks. Teated baskide, iirlaste, palestiinlaste või kelle iganes korraldatud pommiplahvatustest või lennukikaaperdamistest moodustasid uudiste kohustusliku osa.

Terrorism

[Realse elu peegeldus Internetis](#)

Jaan Vare

Terror on olnud meie ümber juba väga pikka aega ja muutunud mõneti isegi igapäevaseks. Teated baskide, iirlaste, palestiinlaste või kelle iganes korraldatud pommiplahvatustest või lennukikaaperdamistest moodustasid uudiste kohustusliku osa.

[Futuristlikud maaväelased](#)

Jaan Vare

Terrorirünnakud Ameerikas ja USA sõjalised aktsioonid Afganistaanis on põhjustanud tehnoloogia kiiremat arengut.

[Häkkerid võitlevad terrorismi vastu](#)

Jaan Vare

Endine häkker ja nüüdne andmeturbe spetsialist Kim Schmitz avas oktoobris aadressil www.kill.net lehekülje, mis koondab enda alla YIHAT nimelise rühmituse.

[Terroristide ja Interneti suhtest](#)

Jani Heikkilä

Mõeldes terrorismi ja Interneti vahelistest seostest, tuleb meelde tuletada ennekõike selle suure ülemaailmse võrgu iseloomu.

Õigus

[Terrorismi mõju e-õigusele](#)

Eneken Tikk

Ärevad uudised Ameerikast on päevakorras ka e-õiguse valdkonnas. Viimaste nädalate sündmused on tekitanud e-meres tõsise lainetuse: on välja töötatud uusi õigusakte, algatatud uusi vaidlusi ning avaldatud hulk arvamusi.

[Ameeriklastele ka ID-kaart](#)

Jaan Vare

Oktoobris tuli Oracle'i juht Lary Ellison välja ideega võtta USA-s kasutusele uus isikutunnistus ID-kaart, mis parandaks muuhulgas näiteks lennuliikluse turvalisust.

[Arvutid kontrollivad inimeste elusid](#)

Lauri Levo

On tavaline talvehommik. Ärkad üles, käid duõdi all. Kohvi juues sirvid veebis värskaid uudiseid. Lahkud kodust aegsasti, et jõuda õigeks ajaks metrooga ametipostile. Metroos toimub aga järsk elektrikatkestus, sõiduk peatub ning inimesed jäävad paanikas teadmatusse. Õnnetuse põhjustajaks on laiaulatuslik viirusest tekitatud arvutirike, mille tõttu jäi halvatuks terve linn.

Võrgud

[Arvutivõrgud lihtsamaks ja turvalisemaks](#)

Hurmi Jürjens

Käesolevaks ajaks on üha suurenenud IP-teenuste hulk ning teenusepakujate tihe konkurents Eesti turul loonud olukorra, kus suhteliselt odava ja küllalt kiire juurdepääsuühenduse saamine Internetti ei ole enam mingi probleem.

[Avatud vahendaja](#)

Hasso Tepper

Püsiühenduste levikuga kaasneb järjest rohkem kasutajaid, kes panevad endale üles isikliku serveri. See toob aga endaga kaasa mitmeid probleeme, milledest turvamata teenuse kaudu süsteemi sissemurdmise oht on vaid teema üks tahk.

[Kes nad on? Vol 1](#)

Jaan Vare

Häkkerlus ja häkkerid on tuttavad sõnad enamvähem kõigile alates algklassi lastest ja lõpetades vanaemadega. Kui aga tähele panna, kuidas ja millises kontekstis neid sõnu kasutatakse, siis jääb hoopis mulje, et tegelikult ei teatagi, kes need häkkerid on ja millega nad tegelevad.

[Suurimad häkkerite põhjustatud kahjud](#)

Lauri Levo

Reaalses maailmas kuritegu toime panes seob kriminaal end paljude riskidega: anonüümseks jäämise raskus, inimohvrite toomine, võimudele kerge vahelejäätmine. Kinnikukkumise protsent on palju suurem kui kübermaailmas.

[Kes vajab veel inimesi](#)

Jaan Vare

Erinevad firmad kutsuvad seda erinevate nimedega: Microsoft ütleb selle kohta .NET, Hewlett Packard eSpeak ja Sun nimetab uut võrku ONE. Kokkuvõttes on tegemist suurima saavutusega pärast brauseri leiutamist.

Tuntud, kuid mitte paratamatu

Heiti Pakk

E. M. Goldratt, E. Schragenheim, C. A. Ptak "Vajalik, kuid mitte piisav" 247 lk. Goldratt Baltic Network 2001

Internet teadmiste allikana II

Mario Rosentau

Käesolevas osas teeme tõsise kõrvalepõike epistemoloogiasse, selgitamaks, mis on teadmine, et siis järgnevalt juba selgema pilguga vaadata, kuidas seda Internetist võib saada.

Riistvara

Compaq'i uus Evo tooteperekond

Uue Evo tooteperekonnaga koondab Compaq olemasolevad kaubamärgid ühe tooteperekonna alla, mida iseloomustab kaasaegne disain ja uudne tehnoloogia andmaks äriklientidele lihtsamaid, efektiivsemaid ja paremaid infotehnoloogialahendusi.

Tom praeb protsessoreid

Veiko Tamm

Kaasajal, kui kiireimate protsessorite kiiruseid ei mõõdetata enam megahertsides, vaid nad ulatuvad juba paari gigahertsini, on oluliseks probleemiks saanud protsessori jahutusega seotud probleemid.

Intel Itanium - uus protsessorite lipulaev

Veiko Tamm

Juba aastapäevad on möödas ajast, millal IT hiiglane Intel tutvustas oma järjekordset uudist, mida seni vaid koodnime Merced all tunti, tema õige nime - Itanium - all. Sellest hetkest on ta jõudnud läbi katse- ning testiperioodide juba suurte OEM arvutitootjate tehastesse ning neilt esimeste pilootprojektidena ka lõpptarbivate töökohtadele.

HP rõõmustab digifotograafe

Hewlett-Packard Company (HP) tõi oktoobri alul turule digitaalfotograafiaga seotud uue tootevaliku, mis muudab fotode ülesvõtmise, jagamise ja väljatrükkimise kodustes tingimustes tarbijale senisest lihtsamaks.

Tarkvara

Linux ja mobiiltelefon

Hasso Tepper

Seda, et Linuxit saab kasutada serverites ja töölaua arvutites, teavad vist kõik, kes temaga kokku puutunud. Kuid kuidas on mobiilsete seadmetega? Kas ka Linuxi kasutajad saavad võtta sülearvuti ning mobiiltelefoni kaasa ning metsa minna?

Varia

Arvuti roll professionaalses helitöötluses. Helistuudiote kogemusest

Tanel Paliale

AM külastas kolme kodumaist helistuudiot, et uurida, kui suureks võib lugeda personaalarvutite osa professionaalses helitöötluses. Vestlesime nende omanikega.

Akustiku teadlikkus

Andrus Laansalu

Maaailma heliline põhikude on miski, mida inimene märkab ainult osaliselt ja siis ka suurte jälgimisaukudega. Keskkond meie ümber kujunes selliseks, et kõrvad ei ole enam esimese tähtsusastme sensorid. Kurt inimene pole ruumis liikudes oluliselt abitum kui terve. Pimedaksjäämine on tragöödia, kurtus rohkem ebamugavus.

Reaktor

Tanel Paliale

Tarkvaraliste süntesaatorite huvilised, ärge vaadake kaugemale.

Huviliselt huvilisele

Allan Voog

Alljärgnevalt tutvustame mõningaid profistaatust ihkajale loodud helikaarte, millega saab oma koduarvuti põhimõtteliselt väikeseks stuudioks ümber ehitada.

Revolutsioon muusikatööstuses

Aivar Tõnso

Muusikatööstus elab Internetiajastust tingitult läbi ilmselgelt pöördelisi aegu. See on iseenesest loomulik ja keskkonna tervendamise huvides igati teretulnud nähtus. Paraku on kommertslik osa arenenud sfääridesse/raamidesse, mida on raske muuta mingeid struktuure vigastamata.

Mängud

Konsoolide ajalugu 3: SONY

Tanel Raja

Sony PlayStationi näol on tegemist Eestis müüduima konsooliga. See oli hulk aega ainus, mida poodides üldse pakuti - nii on paljude huvi mõistetav.

Banzai! Banzai!

Lauri Jürisoo

Just hetkel täitusid minu kui AMi toimetaja kaks ammust unistust - leidsin autorid, kes on lähedalt tutvunud MMO-mängude ja modifikatsioonide võrratu maailmaga, osates nähtu ja kuuldu ilusti paberile panna. Aeg läheb, ent õnn ei kao.

Sissejuhatus võrgurollikate maailma

Lauri Koobas

MMORPG on juba olevikuks saanud tulevik, varsti tekib selliseid õige palju juurdegi. Tutvustusi saite lugeda AM2/01, nüüd uurime, kuidas asjad päriselt toimivad.

Tõde, klatš ja laim ühe hinnaga!

Lauri Jürisoo

5/01 tutvustatud The World Is Not Enough on surnud. Kergelt sakkivate PSX ja N64 versioonide tõttu lubati Electronic Artsil detsembrini seda PC tarbeks siluda, aga eelarve läks ilmselt lõhki. Brosnaniga Bondi-filmide alusel loodud tulistamised said konsoolidel menukaks, kuid arvutile jõudmiseks peab niisiis veel hoogu võtma.

Half-Life ei sure

Marek Saar

Mängutegijaks on raske saada, see jääbki paljudele vaid unistuseks. Ent ärksamad realiseerivad oma ideesid täiendusi ehk modifikatsioone luues. Need ei anna enamasti "päris" mängude mõtte välja, kuigi alati on erandeid (Counter-Strike).

Hingelt noortele

Timo Tomson

Elas kord toimetaja, kellel lõppesid otsa ideed ajakirja mängurubriigi täitmiseks. Ta kutsus enda juurde kaks noort sulekangelast, lubades sellele oma ainumase tütre, kes puuduvad tähemärgid klaviatuurist välja imeb □

Nii ja naa

Lauri Jürisoo

Commandos 2: Men of Courage oli pikalt mu kingisoovide nimekirja esireas. Hulk aega tagasi E3-ürituse vahendusel maailma ette jõudnud demofilmike ajas ootusest lausa pööraseks. Kõik oli nii realistlik ja adrenaliiniküllane, et töötas esimese osa lihtlabaselt kinni siduda, õlale võtta ja natside peakorterit ukse taha oma kurba saatust ootama jätta.

Kolm on seltskond

Mart Järvi

Aastake on möödunud ja Westwood täiendab meie riuleid järjekordse lisapaketi. Yuri's Revenge on jätkuks eelmisel aastal välja tulnud Red Alert 2-le, suutes viimase aja ühest parimast reaalaaja-strateegiast saadavat mõnu üsna palju pikendada. Seekord osaleb lahingutes isegi kolm vaenupoolt.

Oodati klassikut

Kerry Saarma

Kauaoodatud Red Faction. Vaevalt seda sügavalt fännima hakatakse, proovija jääb aga rahule. Sobib kõigest vahepalaks Half-Life'i või Unreali järgede ootajale, aga täidab oma rolli hästi.

Parimad seiklusmängud, vol 2

Timo Tomson (TT), Kaimar Palts (KP), Lauri Jürisoo (LJ), Tanel Raja (TR)

Siinkohal lõpeb ülevaade seikluseliidist, nähtuna Maania silme läbi. Täna ja head ööd! Nagu mainitud, paigutasime lõppu omaette nimekirja kunagistest staaridest, mida te nüüd enam proovida ei viitsi. Ausalt. Ärge hiilige eemale, uks on lukus ja võti kadunud.

Praktika

MS Windows XP varjuküljed

Veiko Tamm

Möödas on 25. oktoober, möödas on aeg, millal suure kampaaniaga tuli turule Microsofti viimane (ja täiuslikum, nagu MS väidab) operatsioonisüsteem Windows XP. Olen ka ise üle kuu aja juba Windows XP-d kasutanud ning jäänud temaga üldjoontes rahule.

- [AM arhiiv](#)